ઝગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત

—: બીજા ધોરણ માટે :—

"મુખગણિત શિક્ષક"

ભાગ ૩.

બીજી ચોપડીનો
ડિકટેશન શિક્ષક
ત્રણ આના.

કિંમત ૦-૨-૦
પોસ્ટેજ જુદું

સપ્ટેંબર
સને ૧૯૨૫.

ઝગનલાલ મોતીરામ શાહ
"મુખગણિત શિક્ષક" વગેરેના કર્તા—શાહપોર–સુરત.

દેશી રાજ્યોમાં ટેક્સ્ટ બુક્સ, ઇનામ અને લાયબ્રેરી માટે
મંજુર થએલો અને કેળવણી ખાતાના અધિકારી સાહેબો
તેમજ વિદ્વાન સદ્‌ગૃહસ્થોના ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ પામેલો

—: બીજા ધોરણનો :—

"મુખગણિત શિક્ષક" ભા. ૩.

રચનારઃ—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
"ડિક્ટેશન શિક્ષક" "ભૂગોળ શિક્ષક" પ્રશ્નોત્તરમાળા
વગેરેના કર્તા.
રચનારનું ઠેકાણું—શાહપોર—સુરત.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ.
પ્રસિદ્ધ કરવા ઠેકાણું—શાહપોર—સુરત.

સુરત બરાનપુરી ભાગળ બાજીવાળી પોળમાં શ્રી "અનાવિલ બંધુ" પ્રી. પ્રેસમાં ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઈ નાયકે છાપ્યો.

આવૃત્તિ ૧૪ મી

સંવત ૧૯૮૧. સને ૧૯૨૫.

કિંમત રૂ. ૦-૨-૦ પોસ્ટેજ જુદું.

ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ બીજા ધોરણના —

'અંકગણિતનાં મનોયત્ન' વિષે મળેલા અભિપ્રાયો

ગુજરાત કૉલેજના ગણિતના પ્રોફેસર સાહેબ રા. રા. જેઠાલાલ ચીમનલાલ સ્વામીનારાયણ

"આપના તરફથી "અંકગણિતનાં મનોયત્ન" એ નામનું પુસ્તક મળ્યું, તેમાં નાના બાળકો માટે સાદા, સરલ અને સુંદર દાખલાઓનો સંગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે, દરેક હિસાબ રમુજી છે અને તે ગણવામાં બાળકોને રસ પડશે એમાં સંશય નથી, આવું સારૂં પુસ્તક બહાર પાડવા માટે તમને ધન્યવાદ ઘટે છે."

અમદાવાદ, કડવા પોલ તા, ૨૩ મી જુન ૧૯૧૯

"સુરત જિલ્લાના ભૂગોળ શિક્ષક"

માટે અભિપ્રાય.

"ત્રીજા ધોરણનાં છોકરાંને જોઇએ તે ઉપર નજર રાખીને આ નાના પુસ્તકમાં હકીકત સારી ભેગી કરી છે, અને તેમને અનુકૂળ થાય એવી સરળ ભાષામાં વર્ણન કર્યું છે."

વડોદરા તા. ૮-૭-૧૯૧૫ હરગોવિંદદાસ દ્વારકાદાસ કાંટાવાળા.

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજંટ ટુ ધ ગવર્નર સાહેબ બહાદુરે હુકમ નં. ૩૩૩૧ તા. ૧૫-૭-૧૫ થી સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂગોળ શિક્ષક એજન્સિની સર્વ સ્કૂલમાં લાયબ્રેરી માટે મંજુર કર્યો છે.

"સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાના ભૂગોળ શિક્ષક" માટે

અભિપ્રાયો

રા. બા. કમળાશંકર પ્રાણશંકર ત્રિવેદી બી. એ.

પ્રે. રા ટ્રે. કોલેજના માજિ પ્રિન્સિપાલ સાહેબ.

પોતાના તા ૨૨-૨-૧૫ના પત્રમાં લખે છે કે:—

"તમોએ મોકલેલું સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂગોળ શિક્ષક" નામનું પુસ્તક જોઇ ગયો છું. સુરત શહેરની ભૂગોળ શિખવવામાં શિક્ષકોને તે ઉપયોગી થઈ પડશે"

રા. રા. ચુનીલાલ ઘેલાભાઇ શાહ.

સાર્વજનિક હાઈસ્કૂલના હેડમાસ્તર સાહેબ.

પોતાના પત્રમાં લખે છે કે:—તમારી ભૂગોળની ચોપડી

(સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો 'ભૂગોળ શિક્ષક')માં શહેરની જાણવાજોગ વિગતો અને સ્થળોનો સારો સંગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે, પરીક્ષા વખતે તમારી ચોપડી વિદ્યાર્થીઓને ઘણી ઉપયોગી થઇ પડશે."

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજંટ ટુ ધ ગવર્નર સાહેબ બહાદુરે નં. B. A. P. ૬૫ તા. ૧૪-૧૨-૧૯૧૯ થી

મુંબઈ ઈલાકાની ભૂગોળની

પ્રશ્નોત્તરમાળા. સાડાચાર આના.

કાઠિઆવાડ એજન્સિની તમામ પ્રાયમરી સ્કુલોમાં ઇનામ અને લાયબ્રેરી બુક તરીકે મંજુર કરી છે.

પૂર્ણાંક અને આણુપાણુના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર અને અને ભાગાકાર કરવાની સહેલી રીતો.

(૧) કોઇપણ રકમમાં ૧૦, ૨૦, ૩૦, વગેરે પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો દશકમાં ૧, ૨, ૩, વગેરે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા જેમકે:—૭૨+૪૦=૧૧૨. ૭૨-૪૦=૩૨.

(૨) કોઇ રકમમાં પુરા દશકથી વધારે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલાં પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા અને પછી વધારાના ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા જેમકે:—
૫૨+૨૫=(૫૨+૨૦+૫)=૭૭ ૫૨-૨૫=(૫૨-૨૦-૫)=૨૭

(૩) કોઇ રકમમાં તેજ રકમ ઉમેરવી હોય તો દુ કરવા જેમકે:—
૩૬+૩૬=૭૨; ૩૬×૨=૭૨.

(૪) કોઈ રકમને ૧૦, ૧૦૦, ૧૦૦૦, એ ગુણવા હોય તો તે રકમ પર એક, બે, ત્રણ મીડાં ચઢાવવાં. જેમકે:-૫×૧૦=૫૦; ૫×૧૦૦ =૫૦૦; ૫×૧૦૦૦=૫૦૦૦.

(૫) કોઇ રકમને ૨૦, ૩૦, ૪૦, વગેરેએ ગુણવા હોય તો તે રકમને ૨, ૩, ૪એ ગુણી મીડું ચઢાવવું. અને ૨૦૦, ૩૦૦, ૪૦૦ વગેરેએ ગુણવા હોય તો બે મીડાં ચઢાવવાં.

(૬) આણુપાણુના અપૂર્ણાંકમાં આણુપાણુના અપૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલી રકમમાં બીજી રકમના પૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા પછી બીજી રકમની પાણો ઉમેરવી. અથવા બાદ કરવી. જેમકે:—

૧૩।।।+૪।।।; ૧૩।।।+૪=૧૭।।।, ૧૭।।।+૦।।।=૧૮।।

૧૩।।।-૪।।।; ૧૩।।।-૪= ૯।।।, ૯।।।-૦।।।=૯

(૭) કોઇ રકમને દસે ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર એક મીંડું ચઢાવવું. પણ છેડે એક પાણુ હોય તો પાણુને બદલે ૨।, બે પાણુને બદલે ૫, અને ત્રણ પાણુને બદલે ૭।। ચઢાવવા. જેમકે:—૨૬, ૩૭।, ૭૮।।। ને ૧૦ એ ગુણો. પહેલીમાં છેડે એક પાણુ; બીજીમાં બે પાણુ, અને ત્રીજીમાં ત્રણ પાણુ છે, માટે ૨૬૨।, ૩૭૫, ૭૮૭।।.

(૮) કોઇ રકમને ૨।।, ૫, ૭।। એ ગુણવા હોય તો ૦।, ૦।।, ૦।।। એ ગુણવા એટલા દશક. કારણ કે ૨।।=૦। દશક; ૫=૦।। દશક; ૭।।=૦।।। દશક છે. ૧૨ ને ૨।।, ૫, ૭।। એ ગુણો. ૩૦, ૬૦, ૯૦.

(૯) કોઇ રકમને ૧૦૦ એ ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર બે મીંડાં ચઢાવવાં; પણ છેડે એક પાણુ હોય તો પાણુને બદલે ૨૫; બે પાણુને બદલે ૫૦; અને ત્રણ પાણુને બદલે ૭૫ મૂકવા. ૧૨।, ૩૨।।, ૪૩।।।, ને ૧૦૦ એ ગુણો.

(૧૦) કોઇ રકમને ૨૫, ૫૦, ૭૫, ૧૨૫, ૧૫૦, ૨૫૦, ૩૫૦, એ ગુણવા હોય તો ૦।, ૦।।, ૦।।।, ૧।, ૧।।, ૨।।. ૩।।. એ ગુણવા એટલા સેંકડા. કારણ કે ૨૫=૦। સો. ૫૦=૦।। સો. ૭૫=૦।।। સો, ૧૨૫=૧। સો, ૧૫૦=૧।। સો, ૨૫૦=૨।। સો છે.

(૧૧) કોઇ રકમને ૦। એ ભાગવા હોય તો ૪ એ ગુણવા, અને ૦।। ભાગવા હોય તો ૨ એ ગુણવા. જેમકે:--૩૭÷૦।=૩૭×૪=૧૪૮ ૩૭÷૦।।=૩૭×૨=૭૪.

શેરની ધાત.×

શેરના અચ્છેરા	૨	૨ અચ્છેરે	૧ શેર
શેરના પાશેરા	૪	૪ પાશેરે	૧ શેર
શેરના નવટાંકા	૮	૮ નવટાંકે	૧ શેર
શેરના અધોળા	૧૬	૧૬ અધોળે	૧ શેર
શેરના રૂપીઆભાર	૪૦	૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર
શેરના પૈસાભાર	૭૨	૭૨ પૈસાભાર	૧ શેર

ટીપ—૭૨ જુના પૈસાભાર=૧ શેર, અને ૯૬ નવા પૈસાભાર=૧શેર.

શેરના	રૂપીઆભાર ૪૦	૧૦ રૂપીઆભાર	૦। શેર
પોણોશેરના	રૂપીઆભાર ૩૦	૫ રૂપીઆભાર	નવટાંક
અચ્છેરના	રૂપીઆભાર ૨૦	૨॥ રૂપીઆભાર	અધોળ
પાશેરના	રૂપીઆભાર ૧૦		
નવટાંકના	રૂપીઆભાર ૫	શેરના	પૈસાભાર ૭૨
અધોળના	રૂપીઆભાર ૨॥	પોણોશેરના	પૈસાભાર ૫૪
		અચ્છેરના	પૈસાભાર ૩૬
૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર	પાશેરના	પૈસાભાર ૧૮
૩૦ રૂપીઆભાર	૦॥। શેર	નવટાંકના	પૈસાભાર ૯
૨૦ રૂપીઆભાર	૦॥ શેર	અધોળના	પૈસાભાર ૪॥

×વર્ગમાં ત્રાજવા કાટલાં હાજર રાખી છોકરાઓ પાસે તોળાવીને તેમની પાસેજ ઉપજાવી કઢાવવી. રૂપીઆની ધાત જોડે શેરની ધાતનો સંબંધ જોડવો જુઓ ૫મા પાનાની ટીપ.

૭૨	પૈસાભાર ૧ શેર	શેરના	નવટાંકા ૮
૫૪	પૈસાભાર ૦ાાા શેર	પોણાશેરના	નવટાંકા ૬
૩૬	પૈસાભાર ૦ાા શેર	અચ્છેરના	નવટાંકા ૪
૧૮	પૈસાભાર ૦ા શેર	પાશેરના	નવટાંકા ૨
૯	પૈસાભાર નવટાંક		
૪ાા	પૈસાભાર અધોળ		

શેરના	અધોળા ૧૬	૨ નવટાંકે	પાશેર
પોણાશેરના	અધોળા ૧૨	૪ નવટાંકે	અચ્છેર
અચ્છેરના	અધોળા ૮	૬ નવટાંકે	પોણાશેર
પાશેરના	અધોળા ૪	૮ નવટાંકે	એક શેર
નવટાંકના	અધોળા ૨		

૨ અધોળે	નવટાંક	શેરના	પાશેરા ૪
૪ અધોળે	પાશેર	પોણાશેરના	પાશેરા ૩
૮ અધોળે	અચ્છેર	અચ્છેરના	પાશેરા ૨
૧૨ અધોળે	પોણાશેર	૨ પાશેરે	અચ્છેર
૧૬ અધોળે	એક શેર	૩ પાશેરે	પોણાશેર
		૪ પાશેરે	એક શેર

રૂપીઆ	એકના	અડધા ૨	શેર	એકના	અચ્છેરા ૨
રૂપીઆ	એકની	પાવલી ૪	શેર	એકના	પાસેરા ૪
રૂપીઆ	એકની	બેઆની ૮	શેર	એકના	નવટાંક ૮
રૂપીઆ	એકના	આના ૧૬	શેર	એકના	અધોળા ૧૬

મણની ધાત.

મણના અધમણીઆ	૨
મણના દસશેરા	૪
મણની પાંચશેરી	૮
મણની અઢીશેરી	૧૬
મણની સવાશેરી	૩૨
મણના શેર	૪૦

૨	અધમણીઆ	૧ મણ
૪	દસશેરા	૧ મણ
૮	પાંચશેરી	૧ મણ
૧૬	અઢીશેરી	૧ મણ
૩૨	સવાશેરી	૧ મણ
૪૦	શેર	૧ મણ

૧	મણના	૪૦ શેર
૦॥।	મણના	૩૦ શેર
૦॥	મણના	૨૦ શેર
૦।	મણના	૧૦ શેર

૪૦ શેર	૧ મણ
૩૦ શેર	૦॥। મણ
૨૦ શેર	૦॥ મણ
૧૦ શેરે	૦। મણ

૧	મણની	અઢીશેરી	૧૬
૦॥।	મણની	અઢીશેરી	૧૨
૦॥	મણની	અઢીશેરી	૮
૦।	મણની	અઢીશેરી	૪
૫	શેરની	અઢીશેરી	૨

૨	અઢીશેરીએ	૫ શેર
૪	અઢીશેરીએ	૦। મણ
૮	અઢીશેરીએ	૦॥ મણ
૧૨	અઢીશેરીએ	૦॥। મણ
૧૬	અઢીશેરીએ	૧ મણ

૧	મણની	પાંચશેરી	૮
૦॥।	મણની	પાંચશેરી	૬
૦॥	મણની	પાંચશેરી	૪
૦।	મણની	પાંચશેરી	૨

૨ પાંચશેરીએ	૦। મણ	૦॥ મણના	દસશેરા ૨
૪ પાંચશેરીએ	૦॥ મણ	૦। મણનો	દસશેરો ૧
૬ પાંચશેરીએ	૦॥। મણ	૧ દસશેરે	૦। મણ
૮ પાંચશેરીએ	૧ મણ	૨ દસશેરા	૦॥ મણ
		૩ દસશેરા	૦॥। મણ
૧ મણના	દસશેરા ૪	૪ દસશેરા	૧ મણ
૦॥। મણના	દસશેરા ૩		

આનાની ધાત.	૬૪ - રૂ. ૪)	૮૦૦ - રૂ. ૫૦)
૪ આનાનો રૂ. ૦।	૬૮ - રૂ. ૪।	૯૦૦ - રૂ. ૫૬।
૮ - રૂ. ૦॥	૭૨ - રૂ. ૪॥	૧૦૦૦ - રૂ. ૬૨॥
૧૨ - રૂ. ૦॥।	૭૬ - રૂ. ૪॥।	
૧૬ - રૂ. ૧)	૮૦ - રૂ. ૫)	૧૬ આનાનો રૂ. ૧)
૨૦ - રૂ. ૧।	૮૪ - રૂ. ૫।	૩૨ - રૂ. ૨)
૨૪ - રૂ. ૧॥	૮૮ - રૂ. ૫॥	૪૮ - રૂ. ૩)
૨૮ - રૂ. ૧॥।	૯૨ - રૂ. ૫॥।	૬૪ - રૂ. ૪)
૩૨ - રૂ. ૨)	૯૬ - રૂ. ૬)	૮૦ - રૂ. ૫)
૩૬ - રૂ. ૨।	૧૦૦ - રૂ. ૬।	૯૬ - રૂ. ૬)
૪૦ - રૂ. ૨॥	૨૦૦ - રૂ. ૧૨॥	૧૧૨ - રૂ. ૭)
૪૪ - રૂ. ૨॥।	૩૦૦ - રૂ. ૧૮॥।	૧૨૮ - રૂ. ૮)
૪૮ - રૂ. ૩)	૪૦૦ - રૂ. ૨૫)	૧૪૪ - રૂ. ૯)
૫૨ - રૂ. ૩।	૫૦૦ - રૂ. ૩૧।	૧૬૦ - રૂ. ૧૦)
૫૬ - રૂ. ૩॥	૬૦૦ - રૂ. ૩૭॥	સૂચના-ધાત સવળી
૬૦ - રૂ. ૩॥।	૭૦૦ - રૂ. ૪૩॥।	અવળી મોઢે કરાવવી.

૧×૦॥।=૦॥।	૧૧×૦॥।= ૮।	૨૧×૦॥।=૧૫॥।	૩૧×૦॥।=૨૩।
૨ ૦॥। ૧॥	૧૨ ૦॥। ૯	૨૨ ૦॥। ૧૬॥	૩૨ ૦॥। ૨૪
૩ ૦॥। ૨।	૧૩ ૦॥। ૯॥।	૨૩ ૦॥। ૧૭।	૩૩ ૦॥। ૨૪॥।
૪ ૦॥। ૩	૧૪ ૦॥। ૧૦॥	૨૪ ૦॥। ૧૮	૩૪ ૦॥। ૨૫॥
૫ ૦॥। ૩॥।	૧૫ ૦॥। ૧૧।	૨૫ ૦॥। ૧૮॥।	૩૫ ૦॥। ૨૬।
૬ ૦॥। ૪॥	૧૬ ૦॥। ૧૨	૨૬ ૦॥। ૧૯॥	૩૬ ૦॥। ૨૭
૭ ૦॥। ૫।	૧૭ ૦॥। ૧૨॥।	૨૭ ૦॥। ૨૦।	૩૭ ૦॥। ૨૭॥।
૮ ૦॥। ૬	૧૮ ૦॥। ૧૩॥	૨૮ ૦॥। ૨૧	૩૮ ૦॥। ૨૮॥
૯ ૦॥। ૬॥।	૧૯ ૦॥। ૧૪।	૨૯ ૦॥। ૨૧॥।	૩૯ ૦॥। ૨૯।
૧૦ ૦॥। ૭॥	૨૦ ૦॥। ૧૫	૩૦ ૦॥। ૨૨॥	૪૦ ૦॥। ૩૦
૪૧×૦॥।=૩૦॥।	૫૧×૦॥।=૩૮।	૬૧×૦॥।=૪૫॥।	૭૧×૦॥।=૫૩।
૪૨ ૦॥। ૩૧॥	૫૨ ૦॥। ૩૯	૬૨ ૦॥। ૪૬॥	૭૨ ૦॥। ૫૪
૪૩ ૦॥। ૩૨।	૫૩ ૦॥। ૩૯॥।	૬૩ ૦॥। ૪૭।	૭૩ ૦॥। ૫૪॥।
૪૪ ૦॥। ૩૩	૫૪ ૦॥। ૪૦॥	૬૪ ૦॥। ૪૮	૭૪ ૦॥। ૫૫॥
૪૫ ૦॥। ૩૩॥।	૫૫ ૦॥। ૪૧।	૬૫ ૦॥। ૪૮॥।	૭૫ ૦॥। ૫૬।
૪૬ ૦॥। ૩૪॥	૫૬ ૦॥। ૪૨	૬૬ ૦॥। ૪૯॥	૭૬ ૦॥। ૫૭
૪૭ ૦॥। ૩૫।	૫૭ ૦॥। ૪૨॥।	૬૭ ૦॥। ૫૦।	૭૭ ૦॥। ૫૭॥।
૪૮ ૦॥। ૩૬	૫૮ ૦॥। ૪૩॥	૬૮ ૦॥। ૫૧	૭૮ ૦॥। ૫૮॥
૪૯ ૦॥। ૩૬॥।	૫૯ ૦॥। ૪૪।	૬૯ ૦॥। ૫૧॥।	૭૯ ૦॥। ૫૯।
૫૦ ૦॥। ૩૭॥	૬૦ ૦॥। ૪૫	૭૦ ૦॥। ૫૨॥	૮૦ ૦॥। ૬૦
૮૧×૦॥।=૬૦॥।	૯૧×૦॥।=૬૮।	ત્રીજી ચોપડીનો “ડિકટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.	બીજી ચોપડીનો “ડિકટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.
૮૨ ૦॥। ૬૧॥	૯૨ ૦॥। ૬૯		
૮૩ ૦॥। ૬૨।	૯૩ ૦॥। ૬૯॥।		
૮૪ ૦॥। ૬૩	૯૪ ૦॥। ૭૦॥		
૮૫ ૦॥। ૬૩॥।	૯૫ ૦॥। ૭૧।		
૮૬ ૦॥। ૬૪॥	૯૬ ૦॥। ૭૨		
૮૭ ૦॥। ૬૫।	૯૭ ૦॥। ૭૨॥।		
૮૮ ૦॥। ૬૬	૯૮ ૦॥। ૭૩॥		
૮૯ ૦॥। ૬૬॥।	૯૯ ૦॥। ૭૪।		
૯૦ ૦॥। ૬૭॥	૧૦૦ ૦॥। ૭૫		

૧×૧॥=૧॥	૨×ok॥=૧॥	૧૧×૧॥=૧૬॥	૨૨×ok॥=૧૬॥
૨ ૧॥ ૩	૪ o॥ ૩	૧૨ ૧॥ ૧૮	૨૪ o॥ ૧૮
૩ ૧॥ ૪॥	૬ o॥ ૪॥	૧૩ ૧॥ ૧૯॥	૨૬ o॥ ૧૯॥
૪ ૧॥ ૬	૮ o॥ ૬	૧૪ ૧॥ ૨૧	૨૮ o॥ ૨૧
૫ ૧॥ ૭॥	૧૦ o॥ ૭॥	૧૫ ૧॥ ૨૨॥	૩૦ o॥ ૨૨॥
૬ ૧॥ ૯	૧૨ o॥ ૯	૧૬ ૧॥ ૨૪	૩૨ o॥ ૨૪
૭ ૧॥ ૧૦॥	૧૪ o॥ ૧૦॥	૧૭ ૧॥ ૨૫॥	૩૪ o॥ ૨૫॥
૮ ૧॥ ૧૨	૧૬ o॥ ૧૨	૧૮ ૧॥ ૨૭	૩૬ o॥ ૨૭
૯ ૧॥ ૧૩॥	૧૮ o॥ ૧૩॥	૧૯ ૧॥ ૨૮॥	૩૮ o॥ ૨૮॥
૧૦ ૧॥ ૧૫	૨૦ o॥ ૧૫	૨૦ ૧॥ ૩૦	૪૦ o॥ ૩૦
૨૧×૧॥=૩૧॥	૪૨×o॥=૩૧॥	૩૧×૧॥=૪૬॥	૬૨×o॥=૪૬॥
૨૨ ૧॥ ૩૩	૪૪ o॥ ૩૩	૩૨ ૧॥ ૪૮	૬૪ o॥ ૪૮
૨૩ ૧॥ ૩૪॥	૪૬ o॥ ૩૪॥	૩૩ ૧॥ ૪૯॥	૬૬ o॥ ૪૯॥
૨૪ ૧॥ ૩૬	૪૮ o॥ ૩૬	૩૪ ૧॥ ૫૧	૬૮ o॥ ૫૧
૨૫ ૧॥ ૩૭॥	૫૦ o॥ ૩૭॥	૩૫ ૧॥ ૫૨॥	૭૦ o॥ ૫૨॥
૨૬ ૧॥ ૩૯	૫૨ o॥ ૩૯	૩૬ ૧॥ ૫૪	૭૨ o॥ ૫૪
૨૭ ૧॥ ૪૦॥	૫૪ o॥ ૪૦॥	૩૭ ૧॥ ૫૫॥	૭૪ o॥ ૫૫॥
૨૮ ૧॥ ૪૨	૫૬ o॥ ૪૨	૩૮ ૧॥ ૫૭	૭૬ o॥ ૫૭
૨૯ ૧॥ ૪૩॥	૫૮ o॥ ૪૩॥	૩૯ ૧॥ ૫૮॥	૭૮ o॥ ૫૮॥
૩૦ ૧॥ ૪૫	૬૦ o॥ ૪૫	૪૦ ૧॥ ૬૦	૮૦ o॥ ૬૦
૪૧×૧॥=૬૧॥	૮૨×o॥=૬૧॥	પહેલી આવૃત્તિ	બીજી આવૃત્તિ
૪૨ ૧॥ ૬૩	૮૪ o॥ ૬૩	"ગુજરાતી શિક્ષક"	"ગુજરાતી શિક્ષક"
૪૩ ૧॥ ૬૪॥	૮૬ o॥ ૬૪॥	એક આનો.	ચાર આના.
૪૪ ૧॥ ૬૬	૮૮ o॥ ૬૬		
૪૫ ૧॥ ૬૭॥	૯૦ o॥ ૬૭॥		
૪૬ ૧॥ ૬૯	૯૨ o॥ ૬૯		
૪૭ ૧॥ ૭૦॥	૯૪ o॥ ૭૦॥		
૪૮ ૧॥ ૭૨	૯૬ o॥ ૭૨		
૪૯ ૧॥ ૭૩॥	૯૮ o॥ ૭૩॥		
૫૦ ૧॥ ૭૫	૧૦૦ o॥ ૭૫		

૧×૧।=૧।	૧૧×૧।=૧૩॥।	૨૧×૧।=૨૬।	૩૧×૧।=૩૮॥।
૨ ૧। ૨॥	૧૨ ૧। ૧૫	૨૨ ૧। ૨૭॥	૩૨ ૧। ૪૦
૩ ૧। ૩॥।	૧૩ ૧। ૧૬।	૨૩ ૧। ૨૮॥।	૩૩ ૧। ૪૧।
૪ ૧। ૫	૧૪ ૧। ૧૭॥	૨૪ ૧। ૩૦	૩૪ ૧। ૪૨॥
૫ ૧। ૬।	૧૫ ૧। ૧૮॥।	૨૫ ૧। ૩૧।	૩૫ ૧। ૪૩॥।
૬ ૧। ૭॥	૧૬ ૧। ૨૦	૨૬ ૧। ૩૨॥	૩૬ ૧। ૪૫
૭ ૧। ૮॥।	૧૭ ૧। ૨૧।	૨૭ ૧। ૩૩॥।	૩૭ ૧। ૪૬।
૮ ૧। ૧૦	૧૮ ૧। ૨૨॥	૨૮ ૧। ૩૫	૩૮ ૧। ૪૭॥
૯ ૧। ૧૧।	૧૯ ૧। ૨૩॥।	૨૯ ૧। ૩૬।	૩૯ ૧। ૪૮॥।
૧૦ ૧। ૧૨॥	૨૦ ૧। ૨૫	૩૦ ૧। ૩૭॥	૪૦ ૧। ૫૦
૪૧×૧।=૫૧।	૫૧×૧।=૬૩॥।	૬૧×૧।=૭૬।	૭૧×૧।=૮૮॥।
૪૨ ૧। ૫૨॥	૫૨ ૧। ૬૫	૬૨ ૧। ૭૭॥	૭૨ ૧। ૯૦
૪૩ ૧। ૫૩॥।	૫૩ ૧। ૬૬।	૬૩ ૧। ૭૮॥।	૭૩ ૧। ૯૧।
૪૪ ૧। ૫૫	૫૪ ૧। ૬૭॥	૬૪ ૧। ૮૦	૭૪ ૧। ૯૨॥
૪૫ ૧। ૫૬।	૫૫ ૧। ૬૮॥।	૬૫ ૧। ૮૧।	૭૫ ૧। ૯૩॥।
૪૬ ૧। ૫૭॥	૫૬ ૧। ૭૦	૬૬ ૧। ૮૨॥	૭૬ ૧। ૯૫
૪૭ ૧। ૫૮॥।	૫૭ ૧। ૭૧।	૬૭ ૧। ૮૩॥।	૭૭ ૧। ૯૬।
૪૮ ૧। ૬૦	૫૮ ૧। ૭૨॥	૬૮ ૧। ૮૫	૭૮ ૧। ૯૭॥
૪૯ ૧। ૬૧।	૫૯ ૧। ૭૩॥।	૬૯ ૧। ૮૬।	૭૯ ૧। ૯૮॥।
૫૦ ૧। ૬૨॥	૬૦ ૧। ૭૫	૭૦ ૧। ૮૭॥	૮૦ ૧। ૧૦૦
૮૧×૧।=૧૦૧।	૯૧×૧।=૧૧૩॥।		
૮૨ ૧। ૧૦૨॥	૯૨ ૧। ૧૧૫		
૮૩ ૧। ૧૦૩॥।	૯૩ ૧। ૧૧૬।		
૮૪ ૧। ૧૦૫	૯૪ ૧। ૧૧૭॥		
૮૫ ૧। ૧૦૬।	૯૫ ૧। ૧૧૮॥।		
૮૬ ૧। ૧૦૭॥	૯૬ ૧। ૧૨૦		
૮૭ ૧। ૧૦૮॥।	૯૭ ૧। ૧૨૧।		
૮૮ ૧। ૧૧૦	૯૮ ૧। ૧૨૨॥		
૮૯ ૧। ૧૧૧।	૯૯ ૧। ૧૨૩॥।		
૯૦ ૧। ૧૧૨॥	૧૦૦ ૧। ૧૨૫		

૧×૨॥=૨॥	૨×૧।==૨॥	૧૧×૨॥×૨૭॥	૨૨×૧।=૨૭॥
૨ ૨॥ ૫	૪ ૧। ૫	૧૨ ૨॥ ૩	૨૪ ૧। ૩૦
૩ ૨॥ ૭॥	૬ ૧। ૭॥	૧૩ ૨॥ ૩૨॥	૨૬ ૧। ૩૨॥
૪ ૨॥ ૧૦	૮ ૧। ૧૦	૧૪ ૨॥ ૩૫	૨૮ ૧। ૩૫
૫ ૨॥ ૧૨॥	૧૦ ૧। ૧૨॥	૧૫ ૨॥ ૩૭॥	૩૦ ૧। ૩૭॥
૬ ૨॥ ૧૫	૧૨ ૧। ૧૫	૧૬ ૨॥ ૪૦	૩૨ ૧। ૪૦
૭ ૨॥ ૧૭॥	૧૪ ૧। ૧૭॥	૧૭ ૨॥ ૪૨॥	૩૪ ૧। ૪૨॥
૮ ૨॥ ૨૦	૧૬ ૧। ૨૦	૧૮ ૨॥ ૪૫	૩૬ ૧। ૪૫
૯ ૨॥ ૨૨॥	૧૮ ૧। ૨૨॥	૧૯ ૨॥ ૪૭॥	૩૮ ૧। ૪૭॥
૧૦ ૨॥ ૨૫	૨૦ ૧। ૨૫	૨૦ ૨॥ ૫૦	૪૦ ૧। ૫૦
૨૧×૨॥=૫૨॥	૪૨×૧।=૫૨॥	૩૧×૨॥=૭૭॥	૬૨×૧।=૭૭॥
૨૨ ૨॥ ૫૫	૪૪ ૧। ૫૫	૩૨ ૨। ૮૦	૬૪ ૧। ૮૦
૨૩ ૨॥ ૫૭॥	૪૬ ૧। ૫૭॥	૩૩ ૨॥ ૮૨॥	૬૬ ૧। ૮૨॥
૨૪ ૨॥ ૬૦	૪૮ ૧। ૬૦	૩૪ ૨॥ ૮૫	૬૮ ૧। ૮૫
૨૫ ૨॥ ૬૨॥	૫૦ ૧। ૬૨॥	૩૫ ૨॥ ૮૭॥	૭૦ ૧। ૮૭॥
૨૬ ૨॥ ૬૫	૫૨ ૧। ૬૫	૩૬ ૨॥ ૯૦	૭૨ ૧। ૯૦
૨૭ ૨॥ ૬૭॥	૫૪ ૧। ૬૭॥	૩૭ ૨॥ ૯૨॥	૭૪ ૧। ૯૨॥
૨૮ ૨॥ ૭૦	૫૬ ૧। ૭૦	૩૮ ૨॥ ૯૫	૭૬ ૧। ૯૫
૨૯ ૨॥ ૭૨॥	૫૮ ૧। ૭૨॥	૩૯ ૨॥ ૯૭॥	૭૮ ૧। ૯૭॥
૩૦ ૨॥ ૭૫	૬૦ ૧। ૭૫	૪૦ ૨॥ ૧૦૦	૮૦ ૧। ૧૦૦
૪૧×૨॥=૧૦૨॥	૮૨×૧।=૧૦૨॥		
૪૨ ૨॥ ૧૦૫	૮૪ ૧। ૧૦૫		
૪૩ ૨॥ ૧૦૭॥	૮૬ ૧। ૧૦૭॥		
૪૪ ૨॥ ૧૧૦	૮૮ ૧। ૧૧૦		
૪૫ ૨॥ ૧૧૨॥	૯૦ ૧। ૧૧૨॥		
૪૬ ૨॥ ૧૧૫	૯૨ ૧। ૧૧૫		
૪૭ ૨॥ ૧૧૭॥	૯૪ ૧। ૧૧૭॥		
૪૮ ૨॥ ૧૨૦	૯૬ ૧। ૧૨૦		
૪૯ ૨॥ ૧૨૨॥	૯૮ ૧। ૧૨૨॥		
૫૦ ૨॥ ૧૨૫	૧૦૦ ૧। ૧૨૫		

એક પોણું પોણો.	સો પોણું પોણોસો.	ખરૂં લખતાં ને સારૂં વાંચતાં બોલતાં શીખવનાર કોણ ? ડિકટેશન શિક્ષક.
૧×૦॥। ૦॥।	૧૦૦×૦॥।= ૭૫	
૨ ૦॥। ૧॥	૨૦૦ ૦॥। ૧૫૦	
૩ ૦॥। ૨।	૩૦૦ ૦॥। ૨૨૫	
૪ ૦॥। ૩	૪૦૦ ૦॥। ૩૦૦	
૫ ૦॥। ૩॥।	૫૦૦ ૦॥। ૩૭૫	
૬ ૦॥। ૪॥	૬૦૦ ૦॥। ૪૫૦	
૭ ૦॥। ૫।	૭૦૦ ૦॥। ૫૨૫	
૮ ૦॥। ૬	૮૦૦ ૦॥। ૬૦૦	
૯ ૦॥। ૬॥।	૯૦૦ ૦॥। ૬૭૫	
૧૦ ૦॥। ૭॥	૧૦૦૦ ૦॥। ૭૫૦	
એકે સવા સવા.	**સો સવા સવાસો.**	
૧×૧।=૧।	૧૦૦×૧। ૧૨૫	
૨ ૧। ૨॥	૨૦૦ ૧। ૨૫૦	
૩ ૧। ૩॥।	૩૦૦ ૧। ૩૭૫	
૪ ૧। ૫	૪૦૦ ૧। ૫૦૦	
૫ ૧। ૬।	૫૦૦ ૧। ૬૨૫	
૬ ૧। ૭॥	૬૦૦ ૧। ૭૫૦	
૭ ૧। ૮॥।	૭૦૦ ૧। ૮૭૫	
૮ ૧। ૧૦	૮૦૦ ૧। ૧૦૦૦	
૯ ૧। ૧૧।	૯૦૦ ૧। ૧૧૨૫	
૧૦ ૧। ૧૨॥	૧૦૦૦ ૧। ૧૨૫૦	

મનોયત્ન ૧.

સૂચનાઃ–એક પ્રશ્નમાં એકથી વધારે પ્રશ્ન હોય તો એકેક પૂછવો

અગિઆરાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક ખુરશીના ચાર રૂપીઆ એમ તો ૧૯ ખુરશીનું શું મળશે ?

(૨) એક કોથળીમાં ૧૭ રૂપીઆ છે, તો એવી ૯ કોથળીમાં મળીને કેટલા રૂપીઆ હશે ?

(૩) દરેક છોકરાને ૮, ૮ પતાસાં આપીએ તો ૧૪ છોકરાને આપવાને કેટલાં પતાસાં જોઇએ ?

(૪) ૧૫, ૧૯, ૧૮, ૧૭, ૧૩, અને ૧૪ પાંચ વખત લઇએ તો કેટલા થાય? પાંચે ગુણીએ તો શું આવે ?

(૫) ૨૦ ત્રણ વાર લઇએ તો કેટલા થાય ? ૧૬×૧ થી ૧૬×૧૦ સુધીના જવાબ બોલો.

(૬) ૧૧×૧ થી ૨૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખીના જવાબ બોલો.

(૭) ૧૯×૫, ૧૩×૭, ૧૭×૮, ૧૫×૯. ૧૮×૭, ૧૭×૬ કેટલા ?

(૮) ૧૩ પાંચવાર, ૧૭ સાતવાર, ૧૯ છવાર, ૧૫ સાતવાર, ૧૩ નવવાર, અને ૧૮ છવાર તે કેટલા!

(૯) ૧૯, ૧૫, ૧૭, ૧૩, ૧૧, ૧૨, ૧૬, ૧૮, ૨૦, અને ૧૪, આઠ વખત લઇએ તો કેટલા થાય ?

(૧૦) ૧૯×૬, ૧૫×૭, ૧૮×૬, ૧૩×૯, ૧૪×૮ ૧૨×૯, ૧૬×૫, અને ૧૮×૮ ને કેટલા ?

(૧૧) ૭ બેઆનાની દોઢપાઇ કેટલી અને પૈસા કેટલા ?

(૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪ એમ દસ રૂપીઆ સુધીના આના કહો.

(૧૩) ૪ જમરૂખનો એક આનો બેસે તો ૧ રૂપીઆમાં કેટલાં જમરૂખ આવે ?

(૧૪) કેટલી બેઆની હોય તો ૧૭ રૂપીઆ થાય ?

(૧૫) ૭૬+૧૯ ૭૨+૧૮, ૧૦૫+૧૫, ૧૧૭+૧૩, ૮૪+૧૨, કેટલા?

(૧૬) ૭૭+૧૧, ૯૬+૧૬, ૬૦+૧૨, ૮૪+૧૪, ૯૬+૧૨, કેટલા ?

(૧૭) ૧૧+૮૮, ૧૨+૯૬, ૧૩+૬૫, ૧૪+૯૮, ૧૫+૭૫. કેટલા ?

(૧૮) ૧૭+૧૩૬, ૧૮+૧૪૪, ૧૯+૧૫૨, ૨૦+૧૪૦, કેટલા ?

(૧૯) ૯૫-૧૯, ૮૦-૧૮, ૧૨૦-૧૫, ૧૪૦-૧૪, ૯૬-૧૨, કેટલા ?

(૨૦) ૮૮-૧૧, ૧૧૨-૧૬, ૧૦૮-૧૨. ૯૮-૧૪, ૧૦૦-૨૦ કેટલા?

(૨૧) ૧૮૦માંથી કંઇ ન વધે ત્યાં સુધી અઢાર અઢાર લેતા જાઓ અને બાકી શું વધે તે કહેતા જાઓ.

(૨૨) ૯૫માં ૧૯ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય? ૧૩૩માંથી ૧૧૪ જાય તો કેટલા રહે? ૧૩૩માંથી ૧૯ જાય તો કેટલા રહે?

(૨૩) ઓગણીઆ, પંદરા, તેરા, સત્તરા, અને બારા સવળા તથા અવળા બોલો.

(૨૪) ૧૮ છોકરાની ૭ હાર થવામાં ૧૮ છોકરા ખૂટે છે, ત્યારે કેટલા છોકરા હશે?

(૨૫) આનાની ચાર લેખે ૧૮ આનાની કેરીઓ લીધી અને બીજી આનાની ૬ લેખે બે આનાની લીધી તો બધી મળી કેટલી થઇ?

(૨૬) પાવલાના ૧૬ લીંબુ મળે તો રૂપીઆના કેટલા ?

(૨૭) બારોનેરસો, પંચોનેરસો, આડોનેરસો, સનરોતેરસો, બીલંતરસો અને દાઓનેરસો એટલે કેટલા ?

(૨૮) ૧૦૨, ૧૦૫, ૧૦૮, ૧૧૦, ૧૨૮, ૧૩૫, ૧૦૪, ૧૧૭, ૧૧૨, ૧૮૦, એ આંકમાં કેમ બોલાય?

(૨૯) ૯૨ રૂપીઆમાંથી તેર તેર રૂપીઆના કેટલી સાડી આવે?

(૩૦) ૯૫ બોરમાંથી દરેકને પાંચ પાંચ બોર આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય? ઓગણીસ ઓગણીસ આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય?

(૩૧) કેટલા ચોક પર? કેટલા પંચાં સાડ? કેટલા ચોક સાડ?

(૩૨) ૧૪૪મા ૮, ૯, ૧૬ અને ૧૮ કેટલીવાર છે?

(૩૩) ૯૬માં ૬ કેટલીવાર, ૧૨ કેટલીવાર, અને ૧૬ કેટલીવાર?

(૩૪) કેટલા ચોક ૬૪, ૬૮, ૫૬, ૭૬, ૮૦, ૭૨ અને ૬૦ થાય !

(૩૫) કેટલા આના હોય તો ૯ રૂપીઆ આવે ?

(૩૬) ૧૫૨ બોર વહેંચતાં દરેકને ૮ બોર આપ્યાં ત્યારે છોકરા કેટલા હશે?

(૩૭) કયા કયા પલાંખાનો જવાબ ૭૨ આવે? દોઢસો એટલે કેટલા દશક?

(૩૮) ૭ આનાની પાઇ વટાવી ૧૨ છોકરાને વહેચી આપી તો દરેકને કેટલી મળી હશે ?

(૩૯) ૧૫ છોકરાની ૮ હાર કરવાને બદલે ૧૨ છોકરાની કેટલી હાર કરવી?

(૪૦) ૮ પૈસાના ૧૫૨ બોર તો ૭ પૈસાના કેટલા

(૪૧) જે જે પલાખાંના જવાબમાં ૧૪૪ આવતા હોય તે કહો.

મનોયત્ન ૨. એકવીસાના આંકનો ઉપયોગ

(૧) ૨૯×૫, ૨૩×૮, ૨૮×૬, ૨૩×૯, ૨૫×૭, ૨૯×૭ કેટલા ?

(૨) ૨૩ પાંચવાર, ૨૭ સાતવાર, ૨૫ નવવાર, અને ૨૪ ૭ વાર તે કેટલા ?

(૩) ૨૫, ૨૯, ૨૮, ૨૬, ૨૬, ૨૪ ને ત્રણે ગુણીએ શું આવે ?

(૪) એક ઓવરકોટની સીવડામણ ૭ રૂપીઆ થાય તો ૧૮૧ રૂપીઆમાં કેટલા ઓવરકોટ સીવાય અને બાકી શું વધે ?

(૫) એક ટેબલના ૨૬ રૂપીઆ બેસે છે તો ૮ ટેબલનું શું બેસશે ?

(૬) ૨૨ વારનો એક એવા ૭ તાકા છે, તો બધું મળીને કેટલા વાર કમડું હશે ?

(૭) એક ગાડામાં ૩૦ મણ એવા ૭ ગાડામાં ઘઉં ભરેલા છે તો બધું મળીને કેટલા મણ ઘઉં હશે ?

(૮) મહીનાનો ખરચ ૨૫ રૂપીઆ થાય તો ૭ મહીનાનો કેટલો ?

(૯) દર મહીને ૨૭ રૂપીઆ ખરચું, તોપણ મારી પાસે ૯ મહીના ચાલે એટલા રૂપીઆ છે, ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે ?

(૧૦) ઓગણત્રીસા, પચીસા, અઠ્ઠાવીસા અને સત્તાવીસા સવળા તથા અવળા બોલો.

(૧૧) ૨૧×૧ થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં ?, ૫, ૭ અને ૪ ની પલાખી લખો

(૧૨) ૨ ×૧થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખી બોલો.

(૧૩) ૨૮ આનાના સવાકા, ઢચ્ચુ, અને અધેલા કેટલા ?

(૧૪) ૨૨૪, ૨૫૨, ૨૩૨, ૨૦૭, ૨૧૬, ૧૭૫, ૧૩૫, ૨૩૪, ૨૦૮ ૨૦૭, ૨૧૭, એ આંકમાં કેવી રીતે બોલાય છે ?

(૧૫) છવીસાસો, બેસાનોનેર, બેઆવના, બેતીસોનેર, બેચોત્રીસા લખો.

(૧૬) ૧૪૫+૨૯, ૨૪૩+૨૭, ૨૦૭+૨૩, ૧૭૫+૨૫, ૧૪૭+૨૧ કેટલા?

(૧૭) ૩૦+૨૪૦, ૨૭+૮૧ ૨૫+૧૭૫, ૨૬+૧૫૬, ૨૯+૨૦૩ કેટલા?

(૧૮) ૨૦૦-૨૫, ૨૦૭-૨૩, ૧૭૫-૨૫, ૨૧૬-૨૪, કેટલા ?

(૧૯) ૧૪૭-૧૨૬, ૧૮૯-૧૬૨, ૧૨૫-૧૦૦, ૧૪૦-૧૧૨, કેટલા ?

(૨૦) ૩૦૦માં ૧૨ કેરી ઓછી છે ત્યારે કેટલી કેરીઓ હશે ?

(૨૧) ૨૬૧માંથી કંઇ ન વધે ત્યાં સુધી ઓગણત્રીસ ઓગણત્રીસ બાદ કરતા જાઓ અને બાકી શું વધે કહેતા જાઓ.

(૨૨) ૧૩૫ ગજ માદરપાટમાંથી ૫ ગજનાં કેટલાં ધોતીઆં થાય ?

(૨૩) કેટલી વખત ૨૬ કેરી લઉં તો ૨૩૪ કેરી થાય ?

(૨૪) એક નિશાળમાં ૨૦૭ છોકરા છે, દરેક વર્ગમાં ૨૩ છોકરા છે, તો વર્ગ કેટલા હશે ?

(૨૫) એક નિશાળમાં ૨૫૨ છોકરા છે, અને ૯ વર્ગ છે, ત્યારે દરેક વર્ગમાં છોકરા કેટલા હશે ?

(૨૬) કેટલી વખત ૭ લઇએ તો ૧૬૮, ૧૬૨, ૧૫૬, ૧૩૨, ૧૪૪, ૧૩૮ અને ૧૨૬ થાય ?

(૨૭ કયા કયા પલાખાના જવાબમાં ૧૪૪ અને ૯૬ આવે ?

(૨૮) મેં એક માણસને દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૬ નોટો આપી અને ૯ રૂપીઆ રોકડા આપ્યા ત્યારે પોણી ત્રણસોથી કેટલા વધારે અથવા ઓછા આપ્યા ?

(૨૯) ચાર આનાની એક ચોપડી મળે તો ૭ રૂપીઆની કેટલી આવે ?

મનોયત્ન ૩ અડધાના આંકનો ઉપયોગ,

(૧) એક કાગળના બે સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ? અડધામાં અડધો ઉમેરી ૪૦ સુધી લખો.

(૨) ૭ અડધા કાગળ છે તેના આખા કાગળ કેટલા થશે ?

(૩) ૨૪ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા ?

(૪) હું દરરોજ ૦॥ લાડુ ખાઉં, તો ૩૨ દિવસ ચાલે એટલા લાડુ છે ત્યારે કેટલા લાડુ હશે ?

(૫) એક ટોપીનો અડધો રૂપીઓ બેસે છે, તો ૬૯ ટોપી લેવાને કેટલા રૂપીઆ જોઇએ

(૬) ૧૭×૦॥ ૨૩×૦॥, ૭૦×૦॥, ૫૯×૦॥, ૬૭×૦॥ કેટલા ?

(૭) અડધાની બેકીની પલાખી બોલી જાઓ.

(૮) અડધાની એકીની પલાખી લખો.

(૯) ૫૦૦ અડધા રૂપીઆ છે, તેના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે ?

(૧૦) ૭ા રૂપીએ મણ સોપારી મળે તો ૩૭ મણનું શું બેસે ?
(૧૧) ૯૭ામાં ૧૨ાા ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?
(૧૨) ૨ાા રૂપીઆનું ઘી, ૧ાા રૂપીઆનું શાક, અને ૧૨ાા રૂપીઆનું અનાજ લીધું તો બધું મળીને કેટલો ખર્ચ થયો ?
૧૩) ૩૦ાા+૦ાા+૩ાા+૩૪ાા મળીને કેટલા થાય ?
(૧૪) કેટલીવાર અડધો લઇએ તો ૩૨ાા થાય ? કેટલા અર્ધું ૩૨ાા ?
(૧૫) ૩૭ આખાના અડધા કેટલા ? ૨૯ અડધાના આખા કેટલા ?
(૧૬) ૪૫ રૂપીઆ છે, દરેક ભિખારીને ૦ાા રૂપીઓ આપું તો કેટલાને અપાય ?
(૧૭) એક ખમીસની શીવડામણી ૦ાા રૂપીઓ બેસે છે, તો ૨૪ રૂપીઆમાં કેટલા ખમીસ શીવડાવશે ?
(૧૮) દરરોજ અડધોશેર અનાજ ખાઉં તો ૩૯ શેર અનાજ કેટલા દિવસ ચાલે ?
(૧૯) ૪૯ સોપારી છે, તેના અડધા અડધા કેટલા કકડા થશે ?
(૨૦) ૪૬ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે ?
(૨૧) ૩૬ ગજ લુગડામાંથી અડધા અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થશે?
(૨૨) કેટલા અડધા હોય તો તેના આખા પુરેપુરા થાય ?
(જ. ૨. ૪, ૬. ઇત્યાદિ)
(૨૩) દરરોજના ૦ાા રૂપીઆ લેખે ૧૮ માણસને ૯ દિવસના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે ?,
(૨૪) ૦ાા આનાની એક પેન્સિલ તો રૂપીઆની કેટલી ?
(૨૫) ૧૭ પેનના ૮ાા પૈસા તો ૬૮ પેનનું શું આપવું ?

મનોયત્ન ૪. દોઢાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક ને અડધો મળી કેટલા થાય?

(૨) અડધો ને એક મળી કેટલા થાય?

(૩) કેટલા અડધા કાગળ હોય તો દોઢ કાગળ થાય?

(૪) અડધો કેટલીવાર લઇએ તો દોઢ થાય?

(૫) દોઢ કાગળમાંથી અડધો કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય?

(૬) દોઢમાં પોણો કેટલીવાર? દોઢમાં અડધો કેટલીવાર?

(૭) ૦ાા કેટલીવાર લઇએ તો દોઢ થાય?

(૮) દોઢ રૂપીઓ હતો તેમાં દોઢ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?

(૯) ત્રણ લાડુમાંથી દોઢ લાડુ ખાધો તો કેટલા રહ્યા?

(૧૦) મારી પાસે ૦ાા રૂપીઓ છે, તેમાં શું ઉમેરૂં તો દોઢ થાય?

(૧૧) દોઢાની એકીની પલાખી બોલો. દોઢાની એકની પલાખી લખો.

(૧૨) ૫૭×૧ાા, ૬૯×૧ાા, ૯૫×૧ાા, ૬૭×૧ાા, ૭૦૦×૧ાા. કેટલા?

(૧૩) સાડાતેરમાં દોઢ દોઢ ઉમેરી ૧૦૦ાા સુધી લખો.

(૧૪) એક તામડામાં દોઢ મણ દૂધ માય તો ૨૭ તામડામાં કેટલું માશે?

(૧૫) રૂપીઆની ૧ાા શેર બરરી મળે, તો ૩૭ રૂપીઆની કેટલી આવે?

(૧૬) એક બંડીમાં દોઢ ગજ કપડું વપરાય, તો ૫૯ બંડી માટે કેટલા ગજ કપડું જોઇશે?

(૧૭) એક આનાના દોઢ શેર કારેલાં મળે, તો ૩ રૂપીઆનાં કેટલાં?

(૧૮) એક બળદને ૧ાા શેર અડદ જોઇએ, તો ૬૭ બળદને માટે કેટલા શેર અડદ જોઇશે?

(૧૯) એક લોટો ૧ાા શેરનો થાય, તો ૫૭ લોટાનું વજન કેટલું થશે?

(૨૦) એક સાધુને ૧ાા શેર લોટ આપીએ તો ૭૯ સાધુને આપવાને કેટલા શેર લોટ જોઇએ ?

(૨૧) એક શેર બદામનો ૧ાા રૂપીઓ બેસે તો ૪ાા મણ ૮ શેર બદામનું શું બેસશે ?

(૨૨) મણ ઘીના ૪૭ રૂપીઆ બેસે તો ૧ાા મણનું શું બેસે ?

(૨૩) એક તપેલામાંથી દોઢશેરીઓ લોટો ૬૪ વખત ભરી આપ્યો ત્યારે કેટલું દૂધ આપ્યું ?

(૨૪) ૬૯+૧ાા, ૪૬+૧ાા, ૧૦૨+૧ાા, ૪૫+૧ાા, ૯૯+૧ાા, કેટલા ?

(૨૫) ૧ાા+૮૨ાા, ૧ાા+૪૫, ૧ાા+૬૭ાા, ૧ાા+૭૨, કેટલા ?

(૨૬) ૧૦ાા–૧ાા, ૬૯–૧ાા, ૧૦૨–૧ાા, ૧૧૨ાા–૧ાા, કેટલા ?

(૨૭) ૨૮ાા મણ દૂધમાંથી ૨૭ મણ વપરાયું ત્યારે બાકી કેટલું રહ્યું ?

(૨૮) ચોવીસ આખા અને ૨૪ અડધા મળીને કેટલા થાય ?

(૨૯) કેટલીવાર દોઢ લઇએ તો ૫૭ થાય ?

(૩૦) ૫૫ાા માં દોઢ કેટલીવાર છે ? કેટલીવાર દોઢ લઈએ તો ૫૫ાા થાય ?

(૩૧) ૭૫ રૂપીઆમાંથી ૧ાા રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપી આવશે ?

(૩૨) ૪૭ છોકરા વચ્ચે ૭૦ાા રૂપીઆ વહેંચ્યું તો દરેકને શું મળશે ?

(૩૩) રોજ દોઢ શેર ખાંડ વપરાય તો ૩૭ાા શેર ખાંડ કેટલા દિવસ ચાલશે ?

(૩૪) ૧ાા ગજ ખાદીનો રૂ. ૧ બેસે તો ૪૦ાા ગજ ખાદીનું શું બેસે ?

(૩૫) ૭૯ાા રૂપીઆમાં ૫૩ બદન લીધાં તો એકની કિંમત કેટલી પડી ?

(૩૬) કેટલા દોઢે ૭૨ ? કેટલા દોઢું ૧૦૦ાા ? કેટલા દોઢે ૧૫૦૦ ?

(૩૭) ૪૩ાા ગજના તાકામાંથી ૧ાા ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ?

(૩૮) રોજ ૧ાા રૂપીઓ વાપરૂં તો ૯૦ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે ?

(૩૯) દરેક છોકરાને દોઢ કાગળ આપીએ તો ૩૯ કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય ?

(૪૦) જેટલા અડધા તેટલાજ રૂપીઆ કેટલી વાર લઉં તો ૯૬ રૂપીઆ થાય ?

(૪૧) દોઢ રૂપીઆની ૧ શેર હીંગ મળે તો ૩૯ શેરનું શું બેસશે ?

(૪૨) ૪૮ માં દોઢ કેટલીવાર ઉમેરૂં તો ૭૨ થાય ?

(૪૩) ૫૭ પંચીઆના ૮૫॥ રૂપીઆ બેઠા તો એ લેખે ૭ પંચીઆનુ શું આપવું પડશે ?

(૪૪) એક માણુસ દરરોજ ૨॥ રૂપીઓ કમાય તો ૧૪ માણુસો ૯ દિવસમાં શું કમાશે ?

(૪૫) ૧॥ આને શેર વેગણુ મળે છે, તો ૧॥ રૂપીઆમાં કેટલા આવે ?

(૪૬) ૩ શેર દૂધીના ૪॥ આના તો ૦॥। મણુ દૂધીનું શુ આપવું ?

મનોયત્ન ૫. અઢીઆના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) બે ને અડધો કેટલા ? દોઢ ને એક કેટલા ?

(૨) દોઢમાં શું ઉમેરીએ તો ૨॥ થાય ?

(૩) અઢીઆની બેકીની ને ચોકીની પલાખી લખો.

(૪) ૪૭॥+૨॥, ૬૭॥+૨॥, ૧૫+૨॥, ૧૦૨॥+૨॥, ૧૮૦+૨॥ કેટલા ?

(૫) ૨॥+૮૫, ૨॥+૭૨॥, ૨॥+૪૭।, ૨॥+૨૦૫, ૨॥+૧૦૦, કેટલા ?

(૬) ૧૯૨॥–૨॥, ૧૦૫–૨॥, ૧૦૦–૨॥, ૨૧૦–૨॥, કેટલા ?

(૭) ૧૯૦–૧૮૭॥. ૧૬૭॥–૧૬૫: ૧૦૦–૯૭॥ કેટલા ?

(૮) ૪૭×૨॥, ૭૯×૨॥, ૮૭×૨॥, ૨૯×૨॥, ૮૨×૨॥ કેટલા ?

(૯) અઢીમાં અઢી ઉમેરી ૧૦૦ સુધી બોલો.

(૧૦) એક પડામાં ૨॥ શેર ખાંડ માય તો ૨૮ પડામાં કેટલા મણ ખાંડ મળશે!

(૧૧) ૨॥ શેર જીરાનો ૧ રૂપીઓ બેસે તો ૧૫ રૂપીઆનું કેટલું આવે?

(૧૨) એક મણના રૂ. ૨॥ તો ૩૬ મણના કેટલા રૂપીઆ?

(૧૩) રૂ. ૨॥એ શેર એલચી મળે તો ૩૫ શેરનું શું બેસે?

(૧૪) મણ કેરીના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો ૪૯ મણનું શું બેસશે?

(૧૫) એક માણસને ૨॥ રૂપીઆ આપીએ તો ૫૫ માણસને આપવા કેટલા રૂપીઆ જોઇએ?

(૧૬) એક તાવડીનું વજન ૨॥ મણ થાય છે, ત્યારે એવી ૮૭ તાવડીનું વજન કેટલું થશે?

(૧૭) મણ દૂધમાં ૨॥ શેર ચોખા નાખીએ તો ૬૩ મણ દૂધને માટે કેટલા ચોખા જોઇએ?

(૧૮) ૧ રૂપીઆનું ૨॥ મણ તો ૬૭॥ મણનું શું આપવું?

(૧૯) ૨॥ શેરનો ૧ રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઅનું કેટલું આવે?

(૨૦) એક દિવસનો ખરચ ૨॥ રૂપીઆ થાય, તો ૭૭ દિવસમાં કેટલો ખરચ થશે?

(૨૧) ૫૪ છત્રી લેવી છે, એક છત્રીના ૨॥ રૂપીઆ બેસે છે, તો છત્રીવાળાને કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે?

(૨૨) ૨૩ રૂપીએ તોલો સોનું મળે તો ૨॥ તોલાનું શું આપવું?

(૨૩) એક રૂપીઆના ૨॥ શેર મરી મળે, તો ૨૫ શેરનું શું બેસશે?

(૨૪) કેટલા અડધા હોય તો ૨॥ થાય? અઢીમાં અડધો કેટલીવાર છે?

(૨૫) કેટલા ૦। અઢી? અઢીમાં પા કેટલીવાર છે?

(૨૬) ૧ રૂપીઆનું ૨॥ શેર તો ૧। મણનું શું?

(૨૭) ૮૪ માણુસોની ઉજાણીમાં ૨૧૦ રૂપીઆ ખરચ થયો તો દરેકને ભાગે શું આવશે ? ૫ માણુસના મળીને કેટલા રૂપીઆ થશે ?

(૨૮) ૬૯ છોકરા વચ્ચે ૧૭૨॥ રૂપીઆ વહેંચીએ તો દરેકને શું મળશે ?

(૨૯) કેટલા અઢીએ ૪૫ ? કેટલીવાર અઢી લઇએ તો ૧૦૦ થાય ?

(૩૦) ૧૦૦માં ૪૦ કેટલીવાર ? ૧૦૦માં ૨॥ કેટલીવાર ?

(૩૧) રૂ. ૯૭॥ છે, રોજ ૨॥ રૂ. ખરચું તો કેટલા દિવસ ચાલશે ?

(૩૨) ૨॥ આને શેર દૂધ મળે તો ૨॥ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે ?

(૩૩) ૫૭॥ રૂપીઆમાં ૨॥ તોલા સોનું આવ્યું ત્યારે તોલાનો ભાવ શો ?

(૩૪) ૨૭ માણુસ છે, અને ૬૭॥ રૂપીઆ છે, તો દરેક માણુસને શું મળશે

(૩૫) શેર હીંગના ૨॥ રૂપીઆ પડે તો ૪૫ રૂપીઆમાં કેટલી આવે ?

(૩૬) રૂ. ૧૦૦માંથી અઢી અઢી રૂપીઆ વાળી કેટલી ચોપડી આવશે ?

(૩૭) એક આનાની ૨॥ શેર પાપડી મળે તો ૧ રૂપીઆની કેટલી આવશે ?

(૩૮) ૨॥ રૂપીઆવાળી ટોપી ૧૨॥ રૂપીઆમાંથી કેટલી આવશે ?

(૩૯) ૨॥ શેર જલેબીનો ૧ રૂપીઓ પડે તો ૭૭ રૂપીઆમાં કેટલી જલેબી આવશે ?

(૪૦) દરરોજ ૨॥ આનાનું દૂધ વપરાય છે, મેં દૂધવાળાને રૂ. ૧૦ આપ્યા ત્યારે કેટલા દિવસ દૂધ લીધું હશે ?

મનોયત્ન ૬. પાયાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક લાડુના ચાર સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય

(૨) ચાર ૦। એકઠા કરીએ તો આખા કેટલા થાય ?

(૩) ૦। એ અડધાનો કેટલામો ભાગ ? આખાનો કેટલામો ભાગ ?

(૪) ૧ માં ૦।, ૦। ક્રમેરી ૧૯॥। સુધી બોલો.

(૫) ૧૭+૦। ૨૩।+૦।, ૨૮॥+૦। ૨૮॥।+૦। કેટલા ?

(૬) ૪૫, ૫૯, ૬૯, ૭૯, ૮૯, ૯૯, ૫૦, ૬૦, ૭૦, ૮૦. ૯૦, અને ૧૦૦માં ૦। ઓછા તે કેટલા કહેવાય ?

(૭) ૨૫માંથી ૦।, ૦। બાદ કરી ૯॥। સુધી બોલો.

(૮) ૯૯॥।, ૭૫, ૭૮॥।, ૫૭।।, ૭૬॥।, ૪૯॥।, શબ્દમાં લખો.

(૯) પાયાની ચચ્ચારની પલાખી બોલો.

(૧૦) પાયાની ચચ્ચારની અને અર્ધાની બબ્બેની પલાખી લખો.

(૧૧) ૪૯×૦।; ૫૭×૦।; ૪૩×૦।; ૭૯×૦।; ૬૭×૦। કેટલા ?

(૧૨) ૬૯, ૭૩, ૭૭, ૪૭, ૩૭, ૫૫, ૭૯, ૫૭, ૮૯, ૮૩, ૯૭, ૯૩, ૪૯, ૪૩, ૪૬, ૯૧, ૬૩, ૩૧, ૫૧, ૭ , અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા ? પાવલીના કેટલા રૂપીઆ ?

(૧૩) ૪૦૦ ગજ, ૮૦ ગજ, ૯૦ ગજ, ૬૦૦ ગજ, અને ૭૦ ગજ-માંથી અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ? ૦। ગજના કેટલા થાય ?

(૧૪) ૫૯, ૬૩, ૯૦, ૮૫, ૯૩, ૭૦૦ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા આવે ? પાવલીઓ કેટલી આવે ?

(૧૫) ૯ રૂપીઆના પાવલા કેટલા ? ૩૬ પાવલાના રૂપીઆ કેટલા ?

(૧૬) મારી પાસે ૧૭ અડધા છે, તેની પાવલી કેટલી આવશે ?

(૧૭) કેટલીવાર ૦। રૂપીઓ લઇએ તો ૧૯ રૂપીઆ થાય ?

(૧૮) ૧૭, ૫॥, ૨૩॥, ૧૪ અને ૩॥ને પાયે ભાગીએ તો શું આવે ?

(૧૯) ૨૩ માણસ વચ્ચે ૫॥। રૂપીઆ આપ્યા તો દરેકને શું મળશે ?

(૨૦) કેટલી વખત ૦। મણ લઇએ તો ૧૯, ૨૨, ૧૭, ૧૩ અને ૨૦ મણ થાય ?

(૨૧) ૩૯, ૨૨, ૧૭ ગજ લુગડામાંથી અડધા ગજના કેટલા કકડા થાય ? ૦। ગજના કેટલા થાય ?

(૨૨) કેટલીવાર ૦। કાગળ લઉં તો ૧૬, ૧૮, ૧૦. ૨૩, ૨૧, આખા કાગળ થાય ?

(૨૩) ૧૮ વખત ૦। રૂપીઓ લઉં તો કેટલા રૂપીઆ થાય ? સાડા ચાર રૂપીઆની પાવલી કેટલી ? ૧૮ને ૦। ગુણીએ તો શું આવે?

(૨૪) ૧૪ રૂપીઆની પાવલી કેટલી ? કેટલી પાવલીઓ હોય તો ૧૪ રૂપીઆ થાય ?

(૨૫) રોજ ૦। કાગળ વાપરીએ તો ૨૫ દિવસમાં કેટલા કાગળ વપરાય ? ૨૩ કાગળ હોય તો કેટલા દિવસ ચાલે ?

(૨૬) એક પૈસાના ૦। શેર ભીંડા મળે તો ૧॥ રૂપીઆના કેટલા આવશે ?

(૨૭) ૮ આનાની ૩૨ પેન તો ૧॥ રૂપીઆની કેટલી ?

મનોયત્ન ૭. નાણાંની ધાતનો ઉપયોગ.

(૧) એક રૂપીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ? આની કેટલી ? ઢબુ કેટલા ? પૈસા કેટલા ? પાઇ કેટલી ?

(૨) રૂપીઓ કોની કોની બરોબર છે? શું શું આપવાથી રૂપીઓ મળે ?

(૩) ૧૬ ઢબુ; ૫૨ પૈસા; ૩૨ બેઆની; ૧૧૨ આના; ૬૪ પાવલી; ૭૨ પાઇ; અને ૬૪ અડધાની કિંમત કહો.

(૪) તાંબાના સિક્કા ગણાવો. રૂપાના કયા કયા સિક્કા છે ?

(૫) એક રૂપીઆમાં બે પૈસા ઓછા છે, ત્યારે કેટલા આના હશે ?

(૬) પાવલીમાંથી શું ખરચું તો ૯ પૈસા રહે ?

(૭) ૪ આનામાં કેટલા આના ઉમેરૂં તો રૂપીઓ થાય ?

(૮) ૧ અડધો, ૧ પાવલી, ૧ બેઆની, ૧ આની છે તેમાં કેટલા પૈસા નાખું તો એક રૂપીઓ થાય ?

(૯) એક આનાની ૧૨ પાઇ તો ૪ આનાની કેટલી ? પાવલાની કેટલી ? અડધાની કેટલી ? નીકલના સિક્કા ગણાવો.

(૧૦) ૯, ૬, ૭, અને ૩ આનાની પાઇ કેટલી ? પૈસા કેટલા ?

(૧૧) એક રૂપીઆના ૧૬ આના તો ૩ રૂપીઆના કેટલા આના ?

(૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, અને ૯ રૂપીઆના આના કેટલા?

(૧૩) ૮ આનાની પાઇ કેટલી ? અડધા રૂપીઆની આની કેટલી ?

(૧૪) ૧૨ રૂપીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ?

(૧૫) ૧૮ આનાના પૈસા કેટલા ? ઢબુ કેટલા ? દોઢ પાઇ કેટલી ?

(૧૬) પાંચ આના ને ત્રણ પૈસા; બે આના ને બે પૈસા; આઠ આની ને એક પૈસાની પાઇ કેટલી ?

(૧૭) બે પૈસાની એક પેનશીલ મળે છે, ૨ાા રૂપીઆની કેટલી આવે ?

(૧૮) પાંચ રૂપીઆની બેઆનીમાં એક બેઆની ઓછી છે, ત્યારે બેઆનીઓ કેટલી હશે ?

(૧૯) અડધા રૂપીઆમાંથી બે પૈસાના પાન, ૧ આનાની સોપારી, ઢબુની પાપડી અને ૨ આનાના મમરા લીધા હવે મારી પાસે શું રહ્યું ?

(૨૦) દુકાનદારને એક રૂપીઓ આપ્યો. તેણે મને ૧ અડધો, ૧ આની ને ૩ પાઇ પાછી આપી ત્યારે મેં કેટલાનો સોદો લીધો હશે ?

(૨૧) ૧૧૨, ૧૨૮, ૯૬, ૮૦, ૧૪૪, ૪૮, ૩૨ અને ૬૪ આનાના રૂપીઆ કેટલા ? અને અડધા કેટલા ?

(૨૨) ૬૪, ૭૨, ૫૬, ૩૧, ૪૮, ૫૨, ૭૬ અને ૮૦ પાવલીના રૂપીઆ કેટલા? અડધા કેટલા?

(૨૩) ૨૪, ૩૬, ૭૨, ૧૦૮, ૪૮, ૯૬ અને ૬૦ પાઇના આના કેટલા? અને પૈસા કેટલા?

(૨૪) ૧૪૪ આનાના કેટલા રૂપીઆ આવે? અડધા કેટલા આવે?

(૨૫) ૭૪, ૬૭, ૩૫ અને ૬૩ પૈસાના આના કેટલા?

(૨૬) રોજ પાવલી ખરચું તો ૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે?

(૨૭) ૧૨ શેરના ત્રણ આના બેસે તો શેરનું શું આપવું?

(૨૮) ૧૫, ૧૭, ૮, ૧૨, ૧૪, ૧૯ અને ૧૫ અડધાની પાવલી કેટલી? બેઆની કેટલી? રૂપીઆ કેટલા?

(૨૯) પાંચ બેઆનીના પૈસા કેટલા? અધેલા કેટલા?

(૩૦) ૧૨ અડધા, ૪ પાવલી, અને ૬૪ બેઆની આપું તો કેટલા રૂપીઆ મળે?

(૩૧) રોજ બેઆના ખરચું તો ૧૬ દિવસ ચાલે એટલા રૂપીઆ છે, ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે?

(૩૨) એક આનાના ૧૭ બોરીઆં મળે તો અડધા રૂપીઆના કેટલાં મળશે? અને જો ૧૫૩ બોરીઆં લેવાં હોય તો શું આપવું?

(૩૩) ત્રણ પાનની ૧ પાઇ બેસે તો દોઢ આનાના કેટલાં પાન આવશે? ને જો ૭૨ પાન લેવાં હોય તો શું આપવું?

(૩૪) બેઆનાના પાંચ જમરૂખ મળે તો ૧ રૂપીઆના કેટલાં આવશે? અને જો ૨૦ જમરૂખ લેવાં હોય તો શું આપવું?

(૩૫) ૧૩૦ રૂપીઆ હોય તો પાંચ રૂપીઆવાળી નોટ કેટલી આવે? ૧૦ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ મળે?

(૩૬) બે આનાના બોર વધારે મળે કે ૧૫ પૈસાના?

(૩૭) એક આનાની ૧૨ પેન મળે તો પાંચ પાઇની કેટલી આવે? અને જો ૭ પેન લેવી હોય તો શું આપવું?

(૩૮) રૂપીઆના ૧૬ શેર વેગણ મળે તો ત્રણ આનાનાં કેટલાં?

(૩૯) એક રૂપીઆની ૪ શેર કેરી મળે તો ૧ શેરનું શું બેસે?

મનોયત્ન ૮ પરચુરણ હિસાબ.

(૧) ૧૬ કેરીમાંથી ૧૨ બગડી ગઇ તો સારી કેટલી રહી?

(૨) ૧૫૭ રૂપીઆમાં ૯ રૂપીઆ ઉમેરીએ તો કેટલા રૂપીઆ થાય?

(૩) એક આનાવાળી ૧૧૨ ટિકિટ લીધી ને દશ રૂપીઆની નોટ આપી તો મને પાછું મને શું મળશે?

(૪) ૨૪ માં કેટલા ઉમેરું તો ૭૨ થાય?

(૫) ૧૩૯ રૂપીઆમાંથી દશ રૂપીઆવાળી નોટો લેતાં ૯ રૂપીઆ વધ્યા ત્યારે કેટલી નોટો લીધી હશે?

(૬) ૧૨૪ રૂપીઆમાંથી ૫ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવે અને કેટલા રૂપીઆ વધે?

(૭) બે આનાની ૨૯ ટિકિટ મળે તો એક રૂપીઆની કેટલી?

(૮) એક બકરી દરરોજ દોઢ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૬૭ બકરી કેટલું દૂધ આપશે?

(૯) એક ટોપીનો ૦॥ રૂપીઓ તો ૭૯ ટોપીઓના કેટલા રૂપીઆ?

(૧૦) દરેક છોકરાને ૦। શેર દૂધ આપતાં ૮૯ છોકરાને પાવાને માટે કેટલું દૂધ જોઇશે?

(૧૧) એક છોકરો અડધો લાડુ ખાય તો ૯૭ છોકરા કેટલા લાડુ ખાશે ? ૧૫ લાડુ કેટલા છોકરાને પહોંચશે ?

(૧૨) ૨૬ શેરના નવટાંક કેટલા ? પાશેર કેટલા ? અચ્છેર કેટલા ?

(૧૩) એક ગાય ૯ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૨૫ ગાયો કેટલું દૂધ આપશે ? અઢી હજાર એટલે કેટલા સો ?

(૧૪) ૨૭ અડધાના રૂપીઆ કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ?

(૧૫) પાંચ રૂપીઆવાળી ૨૬ નોટના કેટલા રૂપીઆ આવે ?

(૧૬) એક ઘડિઆળના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો એ લેખે પોણોસો ઘડિઆળનું શું બેસે ?

(૧૭) એક છત્રીનો દોઢ રૂપીઓ બેસે તો ૫૭ છત્રીનું શું આપવું ?

(૧૮) એક ઘડિઆળના ૮ રૂપીઆ બેસે તો ૨૮ ઘડિઆળનું શું બેસે ?

(૧૯) ૪૪ રૂપીઆનું એક મણ ઘી મળે તો ૨॥ મણનું શુ ?

(૨૦) એક આનામાં ૦॥ મણ ભાર લઈ જવાય તો ૧૭ આનામાં કેટલો ભાર લઈ જવાય ?

(૨૧) પૈસાવાળી ૯૬ ટિકિટ આપી, તેને બદલે ૦॥ આનાવાળી કેટલી ટિકિટ લેવી ? આનાવાળી કેટલી લેવી ?

(૨૨) દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૭ નોટ ને ૫ રૂપીઆ રોકડા છે. ત્યારે બધું મળી કેટલા સો રૂપીઆ હશે ?

(૨૩) એક રૂપીઆની ૨॥ શેર સોપારી મળે છે, અને ૨॥ રૂપીઆની શેર એલચી મળે છે ત્યારે ૧૪ શેર એલચી આપાએ તો કેટલી સોપારી મળે ?

(૨૪) આગગાડી એક કલાકમાં ૨૭ માઇલ ચાલે, તો ૨૪૩ માઈલ જવાને કેટલા કલાક લાગે ?

(૨૫) દરેક છોકરાને ૦। ૦। રૂપીઓ આપતાં ૫ રૂપીઆની નોટમાંથી કેટલા છોકરાને અપાશે ?

(૨૬) સાડીસો, પોણીસો, પોણુસો, અઢીસો અને દોઢસો આંકડામાં લખો.

(૨૭) ૯૯॥। અને ૭૫ શબ્દમાં લખો.

(૨૮) ૧૪૫ આનામાંથી કેટલા રૂપીઆ આવે અને બાકી કેટલા આના રહે તે કહો. ૨૫૦ એટલે કેટલા હજાર ?

(૨૯) એક ચોપડીના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો ૧૦૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ચોપડી આવશે ? ૦॥। હજાર એટલે કેટલા સો ?

(૩૦) કેટલા દોઢે ૪૨ ? કેટલા પોણે ૪૨ ? કેટલા દુ ૪૨ ?

(૩૧) ૧૯૨ કેરીમાં ૨૪ કેરી ઉમેરી તો કેટલી કેરી થઇ ?

(૩૨) ૨૦૭ છોકરામાંથી ૨૩ જાય તો કેટલા રહે ?

(૩૩) ૨૬૧ પેનો ૯ છોકરાંને સરખે ભાગે આપતાં દરેકને કેટલી આવે ? સાડી સાતસો એટલે કેટલા હજાર ?

(૩૪) એક તાળાની કિંમત ૧॥ રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆમાંથી કેટલાં તાળાં આવે ?

(૩૫) ૨૮ રૂપીઆની ૧૧૨ સ્લેટ લીધી તો એ હિસાબે એક રૂપીઆની કેટલી સ્લેટ પડી ? અને એક સ્લેટનું શું પડયું ?

(૩૬) એક શાલના ૨૭ રૂપીઆ પડે તો એ લેખે ૧૬૨ રૂપીઆમાંથી કેટલી શાલ આવશે ?

(૩૭) ૭૫ રૂપીઆ, ૫૦ છોકરાઓને વહેંચીએ તો દરેકને શું મળશે ?

(૩૮) ૪૨ ગજ દોરડામાંથી ૧॥ ગજના કેટલા કટકા થાય ?

(૩૯) એક ટોપીના ૨॥ રૂપીઆ લેખે ૧૬૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ટોપીઓ આવશે ?

(૪૦) ૨॥ મણ ઘીના ૬૭॥ રૂપીઆ પડે તો એક મણનું શું ?
(૪૧) ૧૦૨॥ રૂપીઆમાં ૨॥ મણ ઘી આવ્યું તો ૪૧ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે ?
(૪૨) એક મજુર ૨॥ મણ વજન ઉપાડે, તો ૭૨॥ મણ વજનને માટે કેટલા મજુર જોઇએ ?
(૪૩) કેટલા છક્કે ૭૨, કેટલા ચોક ૭૨, કેટલા તરી ૭૨ ?
(૪૪) કેટલા પોણે ૭૨ ? કેટલા દોઢે ૭૨ ? કેટલા નવા ૭૨ ?
(૪૫) જો દરેક માણસને ત્રણ ત્રણ રૂપીઆ આપું તો ૯૬ રૂપીઆમાંથી કેટલા માણસને અપાશે ? જો ચાર ચાર; બબ્બે; છ છ; આઠ આઠ; બાર બાર; સોળ સોળ, અને ચોવીસ ચોવીસ રૂપીઆ આપું તો કેટલા માણસને અપાય ?
(૪૬) ૪૮ છોકરામાંથી બાર બારની ૪ હાર કરવાને બદલે ત્રણ ત્રણની, છ છની, આઠ આઠની, સોળ સોળની, અને ચોવીસ ચોવીસની કેટલી હાર થશે ?
(૪૭) ૨૦૫ રૂપીઆમાંથી ૨॥ રૂપીઆવાળી કેટલી ચોપડી આવશે ?
(૪૮) મારા ઘરમાં ૩૫ શેર ઘઉં છે, જો મારે ૭૦ દિવસ ચલાવવા હોય તો દરરોજ કેટલા વાપરવા ?
(૪૯) ૫દરે દાન દોઢસો એમ કયા કયા પલાખામાં દોઢસો આવશે ?
(૫૦) ૨૯ કોથળામાં ૧૪૫ મણ અનાજ ભરાય તો ૭ કોથળામાં કેટલા મણ ભરાય ?
(૫૧) ૯ પૈસાની ૧૮ પેન તો ૦૧ રૂપીઆની કેટલી ?
(૫૨) ૧૨ સ્ટીલનો ૦૧ રૂપીઓ તો ૨૮ આનાની કેટલી ?
(૫૩) ૧૪૪ કેળાંનો ૧ રૂપીઓ ૨ આના તો ૫૪ કેળાંનું શું ?
(૫૪) ૧॥ મણ ઘીના ૬૭॥ રૂપીઆ તો ૧ મણનું શું ?

(૫૫) ૨૧ છોકરાની ૮ હારો છે તેમાંથી ૨૮ છોકરાની કેટલી હારો થશે?

(૫૬) એક રૂપીઓ વહેંચતાં દરેક છોકરાને ૮ પાઇ મળી ત્યારે છોકરાં કેટલા હશે?

(૫૭) પાંચ રૂપીઆવાળી ૭૮ નોટના કેટલા રૂપીઆ આવશે?

(૫૮) ૨૮ રૂપીઆની બેઆની કેટલી?

(૫૯) ૩૦ રૂપીઆવાળી ૪ ખુરસી આપી તેના બદલામાં ૧૨ રૂપીઆવાળા કેટલા સ્ટુલો લેવા?

(૬૦) ૨૫ રૂપીઆની ૭ ઢગલી કરવામાં ૨૫ રૂપીઆ ખૂટે છે ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે?

(૬૧) ૭ મહીનાના પગારના પોણી ત્રણસો આપ્યા ત્યારે એક મહીનાનો પગાર કેટલો ગણ્યો હશે?

(૬૨) ૬૪ દોઢપાઇના કેટલા રૂપીઆ આવશે?

(૬૩) ૧૨૦ પાવલીના રૂપીઆ કેટલા?

(૬૪) ૧૪૪ કેળાંનો ૧॥ રૂપીઓ બેઠો તો ૧૮ કેળાનું શું બેસશે?

(૬૫) ૧૬ રૂપીઆમાં ૮૦ કેરી આવે તો ૬૪ રૂપીઆમાં કેટલી આવશે?

(૬૬) ૪૦ રૂપીઆના કેટલા આના આવશે?

(૬૭) ૨૧ પૈસાની ૧૦૫ ટીકડી તો ૨૯ પૈસાની કેટલી?

(૬૮) ૨૭ ખુરસીના ૧૮૯ રૂપીઆ તો ૧૮૨ રૂપીઆની કેટલી ખુરસી આવશે?

(૬૯) ૧૭⅛ રૂપીઆમાંથી ૦॥। રૂપીઓ કેટલાને અપાય? ૧૭॥ રૂપીઆના અડધા કેટલા?

(૭૦) ૧૭ માણસ જમાડતાં ૮॥ રૂપીઆ ખરચ થાય તો ૭૯ માણસ જમાડતાં કેટલા રૂપીઆ ખરચ થશે?

(૭૧) ૪ કલાકમાં ૮ પાનાં વંચાય તો ૧૩ પાનાં વાંચતા કેટલો વખત લાગશે?

(૭૨) ૨૭ દિવસમાં ૧૩॥ રૂપીઆ ખરચ થયો તો ૧૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલશે?

(૭૩) ૧ પેન્સિલનો ૦॥ આનો બેસે તો ૨॥ રૂ૦ની કેટલી આવશે?

(૭૪) ૮ પળી ભરવાથી ૨ શેર દૂધ થાય તો ૮૦ પળી ભરવાથી કેટલા મણ દૂધ થશે?

(૭૫) ૭ શેર કંટોળાના રૂ. ૧॥। તો ૧ મણનું શું?

(૭૬) ચારઆનાવાળી ૭ કેરી, બે આનાવાળાં ૮ દાડમ લીધાં ને દશ રૂપીઆની નોટ આપી ત્યારે કેટલા રૂપીઆ પાછા મળશે?

) ૧૮ રૂપીઆનું ૧૨ મણ તો ૨૫॥ રૂપીઆનું કેટલું?

, ૧૭ મણના ૨૫॥ રૂપીઆ તો ૧૨ મણનું શું?

(૭૯) ૨૫॥ રૂપીઆમાં ૧૭ મણ તો ૧૨ મણનું શું?

(૮૦) ૧૨ મણના ૧૮ રૂપીઆ તો ૧૭ મણનું શું?

(૮૧) ૧૫ આનાનું ૪૫ શેર તો ૭ આનાનું કેટલું?

(૮૨) ૭ મણના ૩૦ રૂપીઆ તો ૨૮ મણનું શું?

(૮૩) ૨૧ આનાનું ૭ શેર તો સવાપાંચ રૂપીઆનું કેટલું?

(૮૪) ૮ માણુસ જમાડતાં ૫ રૂપીઆ ખરચ થાય તો ૮૦ રૂપીઆમાં કેટલાં માણુસ જમશે?

(૮૫) ૧૨ માણુસ ૧૮ રૂપીઆ કમાય તો ૨૩ માણુસ શું કમાય?

(૮૬) ૭॥ કલાકમાં ૩૧ માઇલ જવાય, તો ૪૨ માઇલ જવાને કેટલો વખત લાગશે?

(૮૭) રૂ. ૨૫૦નું ૧૦ મણ તો ૮ મણનું શું?

(૮૮) ૨ આનાનુ ૧।। શેર તો રૂ. ૧ નું કેટલું ?

(૮૯) ૨૧૬ રૂપીઆ ૮ માસ ચાલે તો ૭ માસમાં કેટલા રૂ. જોઇએ ?

(૯૦) ૨૦ કનકવાનો રૂ. ૧। તો ૩૫ કનકવાનું શું ?

(૯૧) ૫ રૂપીએ મણની ૧૫ મણ મેથી આપીને ૩ રૂપીએ મણની કેટલી રાઈ લેવી.

(૯૨) ૫ પૈસાના બોર લીધાં, ૭ પૈસા મારા ભાઇએ આપ્યા ત્યારે મારી પાસે ૧૦ પૈસા થયા તો પહેલાં કેટલા પૈસા હશે.

(૯૩) પૈસાના ૮ લેખે મેં કેટલાક પૈસાના જમરૂખ લીધાં અને તે બધાં પૈસાનાં ૭ લેખે વેચી નાખ્યા, જેથી મને ૧૬ પૈસા ઉપજ્યા ત્યારે મેં કેટલા જમરૂખ લીધાં હશે અને કેટલા પૈસા આપ્યા હશે?